

Herent Schaffelkantstraat 47

Nota landschappelijk bodemonderzoek, verkennend booronderzoek, metaaldetectie en proefsleuvenonderzoek:
Programma van maatregelen.

Titel

Nota landschappelijk bodemonderzoek, verkennende booronderzoek, metaaldetectie en proefsleuvenonderzoek Herent, Schaffelkantstraat: Programma van maatregelen

Auteur(s)

Celine de Ruiter

Erkende archeoloog

2019/00002 INDAR bv

2024/00014 Celine de Ruiter

Projectnummer INDAR

2025-911

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2025J122 (LBO)

2025J306 (VAB)

2025K23 (Veldkartering)

2025K27 (PS)

Plaats en datum

Beerse, 19/11/2025

Voorblad

Referentie kaart Beerse 1939: Cartesius.

INHOUDSOPGAVE

1.	Administratieve gegevens	3
2.	Gemotiveerd advies	4
2.1.	Aanleiding vooronderzoek.....	4
2.2.	Resultaten vervolgonderzoeken.....	4
2.2.1.	Landschappelijk bodemonderzoek	4
2.2.2.	Verkennd archeologisch booronderzoek	6
2.2.3.	Metaaldetectie	8
2.2.4.	Proefsleuvenonderzoek	8
2.3.	Impactbepaling van de geplande werken	10
2.4.	Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen	11
3.	Lijst met figuren	12
4.	Bibliografie	12

I. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode INDAR		2025-911
Projectcode Onroerend Erfgoed	LBO	2025J122
	VAB	2025J306
	VK	2025K23
	PS	2025K27
Locatie	Provincie	Vlaams-Brabant
	Gemeente	Herent
	Straat	Schaffelkantstraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Herent
	Afdeling	3
	Sectie	I
	Percelen	191F2,192F,193H,236A,236B,
Coördinaten	X-min, Y-min	176576, 171816
	X-max, Y-max	176464, 171601
Oppervlakte plangebied		Ca. 4032 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 4032 m ²
Erkend Archeoloog		2019/0002 Indar bv

2. GEMOTIVEERD ADVIES

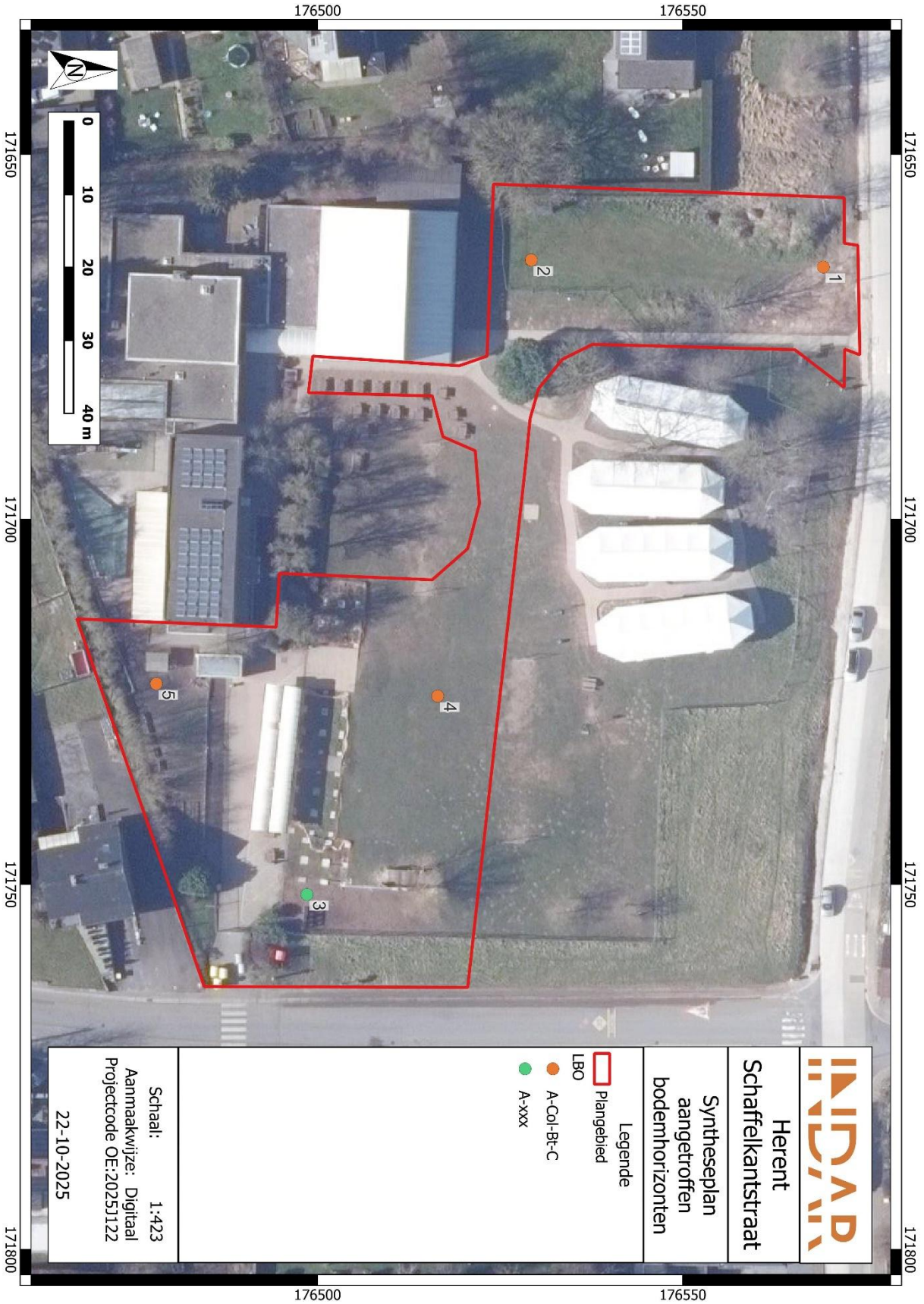
2.1. Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek met ingreep in de bodem kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de archeologienota REYNS, N. 2024: *Archeologienota, Herent – Schaffelkantstraat 47*. met ID 30823 en projectcode 2024H209. Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande sloopwerken van enkele constructies en de bouw van een nieuw schoolgebouw. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2. Resultaten vervolgonderzoeken

2.2.1. Landschappelijk bodemonderzoek

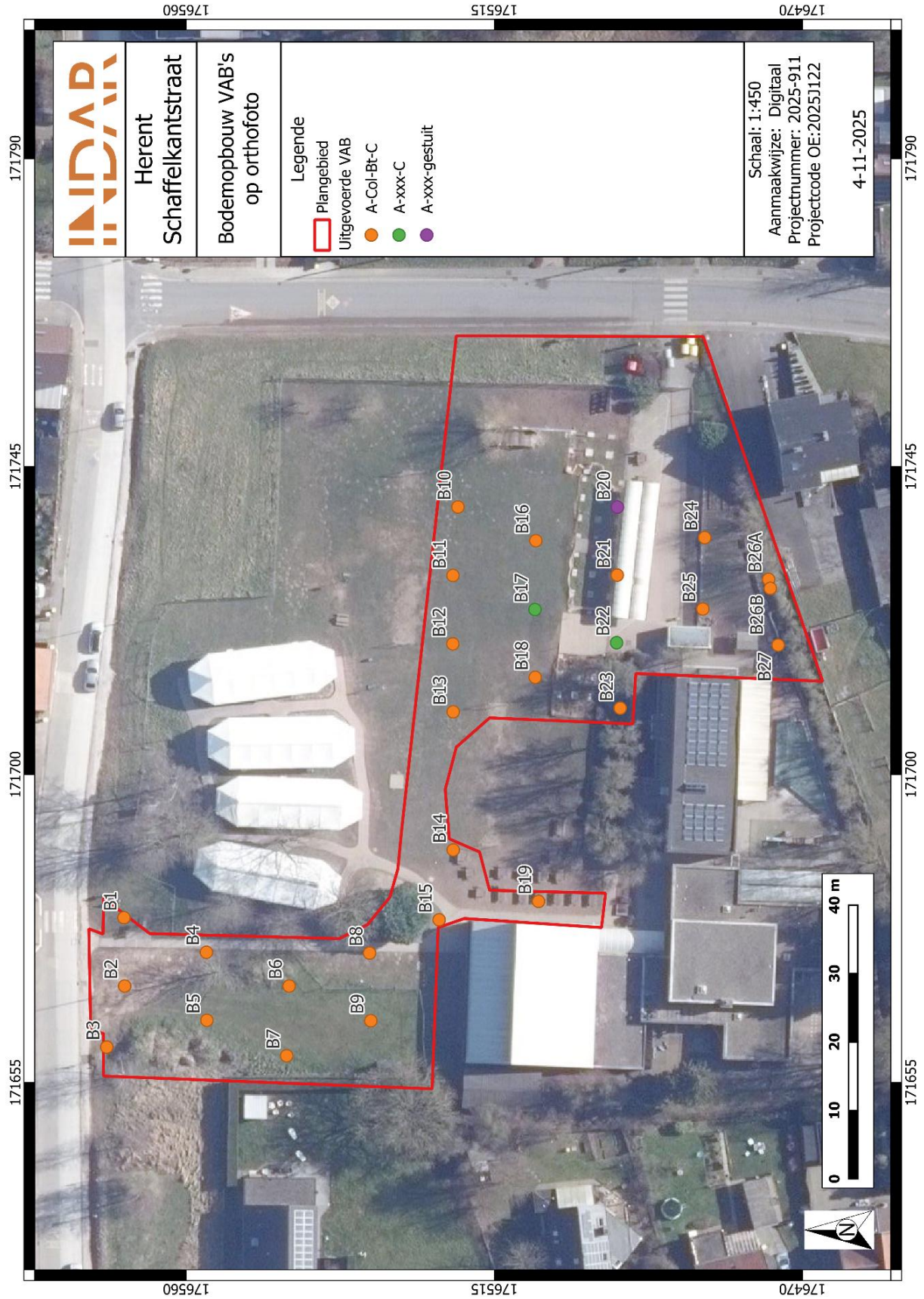
Op 17 oktober 2025 werd het landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd aan Schaffelkantstraat te Herent. Hier zijn 5 boringen uitgevoerd, waarbij boring 3 in zijn geheel, tot op 2 meter diep, verstoord bleek te zijn. Bij de overige boringen is een intacte bodem aangetroffen. Hierbij zijn de volgende bodemhorizonten te onderscheiden: A-horizont, Colluvium, Bt-horizont en C-horizont. Het colluvium betreft hierbij het eerste archeologisch niveau, dat is aangetroffen op een diepte tussen de 10 en 55 cm onder het maaiveld. De Bt-horizont betreft het tweede archeologische niveau en is aangetroffen op een diepte tussen de 60 en 80 cm beneden het maaiveld. Vanwege de aanwezigheid van het een intacte bodem zal een vervolgonderzoek in de vorm van verkennende archeologische boringen uitgevoerd moeten worden, voor het opsporen van steentijdsites.

Figuur 1: Syntheseplan: aangetroffen bodemopbouw bij het landschappelijke booronderzoek.

2.2.2. Verkennend archeologisch booronderzoek

Uit de verkennende archeologische boringen werd aangetoond dat er binnen het plangebied in 25 van de 28 uitgevoerde boringen nog een Bt-horizont aanwezig was onder een pakket colluvium. De overige drie boringen, centraal binnen het plangebied, waren verstoord tot op een diepte tussen 70 à 150 cm-mv. De Bt-horizont werd voornamelijk aangetroffen op dieptes tussen 60 à 80 cm-mv, met enkele uitschieters tussen 30 à 100 cm-mv. De Bt-horizont werd ingezameld en gezeefd voor controle op steentijd artefacten. Hierbij werden geen indicatoren aangetroffen voor *in situ* bewaarde steentijd vindplaatsen. Wel werd een kleine verweerde aardewerk scherf en gefragmenteerd baksteenmateriaal aangetroffen. Een archeologische sporensite kan echter nog bewaard zijn gebleven, zowel binnen het colluvium als in de onderliggende Bt-horizont. Om de aan- of afwezigheid daarvan na te gaan, is een proefsleuvenonderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk.

Figuur 2: Bodemopbouw van de verkennende archeologische boringen op orthofoto¹

¹ AGIV 2025e

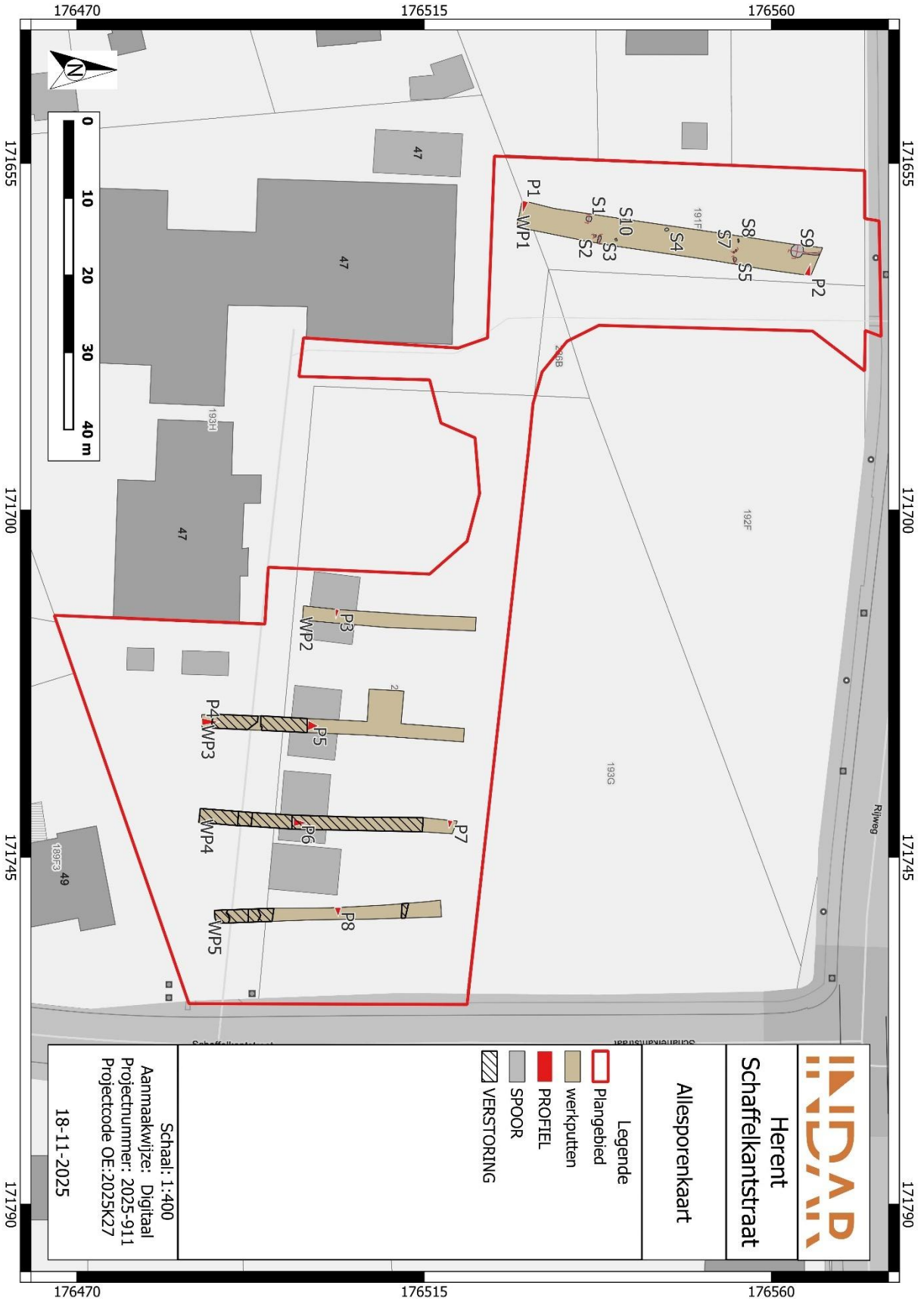
2.2.3. Metaaldetectie

Op basis van het bureauonderzoek was er een concrete verwachting op het aantreffen van sporen en vondsten gerelateerd aan een 17^e-eeuws militair kampement en het 19^e-eeuwse beleg bij Leuven. Tijdens het metaaldetectie onderzoek werden buiten recente metaalresten, geen archeologische relevante vondsten aangetroffen binnen de ploeglaag. Mogelijk was deze zone niet actief in gebruik als 17e-eeuws kampement en vond er ook geen gebruik van het plangebied plaats tijdens het beleg van Leuven. Het is echter eveneens mogelijk dat het plangebied zodanig verstoord werd door akkerbouwactiviteiten en gebruik als schoolterrein dat eventuele artefacten sindsdien verdwenen zijn. Het proefsleuvenonderzoek zal hierover meer duidelijkheid moeten geven.

2.2.4. Proefsleuvenonderzoek

Op vrijdag 7 november 2025 werd het proefsleuvenonderzoek aan de Schaffelkantstraat te Herent uitgevoerd. Hierbij zijn 5 werkputten aangelegd, waarbij een A-Bt-C bodemprofiel en een verstoorde bodem is aangetroffen. In het oosten van het plangebied was de bodem grotendeels verstoord door verhardingen en verschillende bijgebouwen de afgelopen jaren. In het westen is wel een bewaarde bodem aangetroffen, waarbij 10 sporen zijn geregistreerd. Na verder onderzoek bleek de meerderheid natuurlijk of een restant van de A-horizont. Enkel spoor 1 betrof een kuil met een onbekende datering. Spoor 9 kon geïnterpreteerd worden als een oven uit de 20e eeuw. Mogelijk een leemoventje dat gebruikt werd voor het bouwen van huizen na de eerste wereldoorlog.

Doordat er geen verdere structuren zijn aangetroffen, en de twee relevante sporen uitgebreid zijn onderzocht, is er geen verdere kenniswinst te behalen binnen het plangebied. Hierdoor adviseert Indar Archeologie & Advies om het gehele plangebied vrij te geven voor verder archeologisch onderzoek.

2.3. Impactbepaling van de geplande werken

De aanleiding van het vooronderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een nieuwbouw langsheen schaffelkantstraat te Herent.

Op het terrein wordt de uitbreiding van een bestaande school gepland, door de oprichting van een nieuw schoolgebouw. Daarvoor worden enkele bestaande verharding afgebroken.

Het nieuwe gebouw wordt opgericht in het oosten van het terrein. Het wordt niet onderkelderd. Het wordt uitgevoerd op een vloerplaat op volle grond met een totale dikte van ca. 50 cm. De vloerplaat wordt verder gefundeerd op funderingsbalken met een vermoedelijke verstoringsdiepte tot ca. 1,20 m.

Onder het nieuwe gebouw worden regenwaterputten van 15.000 tot 20.000 l geplaatst. Die zullen een verstoringsdiepte tot ca. 3,20 m kennen. Buiten de footprint van het nieuwe gebouw komen ten westen ook nog een septische put van 3.000 l en één van 2.000 l. De aanleg daarvan zal een verstoringsdiepte van ca. 2,50 m kennen. Ten noorden wordt ook nog een septische put van ca. 7500 l aangelegd. Die zal een verstoringsdiepte van ca. 2,80 m kennen.

Ten oosten van het nieuwe gebouw komt een groene parking voor het personeel. De aanleg daarvan zal een verstoringsdiepte van ca. 50 cm kennen. Ten noorden en ten zuiden van het nieuwe gebouw worden speelglooiingen aangelegd. In het noorden van het terrein wordt ook nog een wadi aangelegd, met een verstoringsdiepte van ca. 50 cm. Verder worden verhardingen aangelegd, die een verstoringsdiepte van ca. 60 cm zullen kennen.

In het noordwesten van het terrein wordt eveneens een groene parking aangelegd. Erlangs worden fietsenstallingen voorzien. De hier geplande bodemingrepen kennen een verstoringsdiepte van ca. 60 cm.

Figuur 4: Inplantingsplan van de toekomstige inplanting op GRB-kaart

2.4. Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het proefsleuvenonderzoek te Herent, Schaffelkantstraat leverde geen archeologische relevante sporen op. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat er binnen de contouren van het plangebied geen archeologische site aanwezig is. Aangezien er geen archeologische site aanwezig is, is er geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk. Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Er wordt een advies gegeven om de terreinen vrij te geven.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze nota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota kan, conform de Code van Goede Praktijk, als volledig beschouwd worden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

3. LIJST MET FIGUREN

Figuur 1: Synthesepan: aangetroffen bodemopbouw bij het landschappelijke booronderzoek.	5
Figuur 2: Bodemopbouw van de verkennende archeologische boringen op orthofoto.....	7
Figuur 3: Allesporenkaart op GRB	9
Figuur 4: Inplantingsplan van de toekomstige inplanting op GRB-kaart.....	11

4. BIBLIOGRAFIE

BORSBOOM, A. & VERHAGEN, P. 2012. *KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P)*. SIKB

HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., & ERVYNCK, A. 2016. Archeologische vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed 48.

TOL, A. J., VERHAGEN, P. & VERBRUGGEN, M. 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*, KNA-leidraden, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.

VAN GILS, M. & DE BIE, M. 2006. Steentijd in de Kempen. Prospectie, kartering en waardering van het laat-paleolithische en mesolithische erfgoed. In: COUSSERIER, K., MEYLEMANS, E. & IN 'T VEN, I. (red.), *CAI-II. Thematisch inventarisatie- en evaluatieonderzoek*. VIOE Rapporten 2, Brussel, 7-16.

VAN GILS, M. & MEYLEMANS, E. 2019. *Prospecteren naar steentijd artefactensites – versie 1*, agentschap Onroerend Erfgoed.

Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.

Voorblad:

CARTESIUS, 2025. *Cartesius, Kaartlaag 1939* Available at:http://www.cartesius.be/arcgis/home/webmap/viewer.html?url=https://wmts.ngi.be/arcgis/rest/services/seamless_carto__default__3857__800/MapServer&lang=nl, bezocht op 31-10-2024.